

SYSKON- BREVET

Franciskus-Sällskapet
i Finland r.f.

www.franciskus.fi

Nr. 133
juni 2019

Välkomna till Kökar för att fira Den Stora Jubileumsfesten. Sommaren 1979 hölls den första franciskusfesten med inbjudna gäster bl.a. franciskanerbröder från Assisi. Det blev då en manifestation av samförstånd och gemenskap från olika kyrkor och samfund mellan alla dem som inspireras av den helige Franciskus av Assisi.

40 år senare har vi orsak att minnas de strävanden och mål som man skisserade upp vid den första festen. Stora och avgörande framsteg har egentligen inte gjorts – vi lider fortfarande av de öppna sår som präglar Kyrkan, Kristi världsvida kropp. Men vi vill under veckoslutet 5 – 7 juli 2019 samlas för att tillsammans låta oss upplivas av den kristuskärlek och ansvar för skapelsen som var så typiska för Franciskus.

Vi möts under tre dagar på Kökar – från fredagen den 5 juli fram till söndagen den 7 juli 2019. Varmt välkommen för att celebrera Franciskusfesten år 2019!

Kökarinfo

Det finns ingen bankautomat på Kökar. Du bör därför förse dig med kontanter när du kommer till Kökar.

Övernattning:

Klobbars Gästhem och Stugor Hellsö FI-227 30 KÖKAR

Hemsida: <http://www.klobbars.fi>

E-post: info@klobbars.fi

Tel: +358 4573455444

Brudhäll Hotel & Restaurant Karlby, 22730 Kökar /Karlby, 22730 Kökar

Hemsida: <http://www.brudhall.com>

E-post: info@brudhall.com

+358 1855955

+358 400 535 332

Antons gästhem Munkvervan 22730, Kökar

Hemsida: <https://antons.ax>

E-post: antons.gasthem@gmail.com

Tel: +358 40 7352858

Sandvik Gästhamn & Camping Munkvervan 22730 Kökar

Hemsida: <http://www.sandvik.ax/sv>

E-post: info@sandvik.ax

Tel: +358 45 73429242

Kökar Havspaviljong Västra Sundet, Hellsö 22730 Kökar

Hemsida: <http://www.havspaviljongen.ax>

E-post: info@havspaviljongen.ax

Tel: +358 457 5555 800

Restauranger: Brudhäll, klobbars och Havspaviljongen

Resor till och från Kökar:

Ålandstrafiken

Styrmansgatan 1

AX-22100 Mariehamn

Öppettider: Måndag - fredag kl. 10:00 - 17:00

Hemsida: <https://www.alandstrafiken.ax>

E-post: info@alandstrafiken.ax

Tel. +358 18 25 600

Resan från Galtby till Kökar är gratis för passagerare till fots. Fordonsplats är avgiftsbelagd (cykel 6 €, mc 23€ och personbil 38€).

Tidtabeller:

Fr	Galtby –	Kökar
	09.30 –	12.30
	15.30 –	12.30
	21.40 –	00.05
Lö	15.30 –	18.00
Sö	09.45 –	12.15
Fr	Långnäs –	Kökar
	12.00 –	14.45
	16.00 –	18.50
	19.00 –	21.35
Lö	9.30 –	12.30
	16.00 –	18.50
	18.15 –	21.00
Sö	9.30 –	12.30
	11.30 –	14.15
Sö	Kökar –	Galtby
	18.50 –	21.20

Sö	Kökar –	Långnäs
	18.45 –	21.30

Sevärdheter på Kökar:

Kökar kyrka. Helgad åt Sankta Anna och byggd 1784. Här finns en dopfunt från 1200-talet. Bredvid kyrkan finns ett Franciskuskapell där det under medeltiden stod ett kloster för Franciskusmunkar.

Kökar Hembygdsmuseum. I Hellsö finns ett museum i den gamla skolan från 1913. En utställning visar livet på Kökar från 1800-talet till 1940-talet i foto och film. Här finns även utställt gamla båtar och motorer, gammaldags byggnader och en smedja, med mera.

Otterböte bronsålderslämningar. Lämningar från en boplatz för säljägare från ca 1000 f kr.

Kalen vandringsled. På västra Kökar finns en vandringsled genom storslagen natur där man kan se fornlämningar från bronsåldern och järnåldern, gravrösen, en stenlabyrint (kallad jungfrudans) och lämningar av befästningar från världskrigen.

Källskär. I Kökars yttersta skärgård ligger ett av skärgårdens mest ikoniska besöksmål, berömt för en märklig bergsformation skapad under istiden som kallas Källskärskannan. Ön huserar under somrarna stipendiekonstnärer som söker inspiration i den karga naturen. Här finns en bronsstaty av gudarnas budbärare Mercurius samt en vacker trädgård. Turer till Källskärs ordnas av Hotell Brudhäll varje dag från slutet av juni till början av augusti.

Synpunkter på franciskusfesterna

Ulla-Lena Lundberg har analyserat franciskusfesterna på Kökar i sin magisteravhandling i religionsvetenskap med namnet "Franciskus i Kökar. Det lilla samhället möter den stora traditionen". Avhandlingen är från år 1985. Eftersom avhandlingen är svår att få tag på, ville vi i Syskonbrevsredaktionen ta fram några synpunkter som kommit fram i avhandlingen.

Ulla-Lena gjorde år 1982 en attitydundersökning i form av en enkät, som skickades ut till två grupper i nyckelställning. Den ena målgruppen utgjordes av medlemmar i Franciskus-Sällskapet i Finland medan den andra gruppen var lokalbefolkningen, kökarborna.

Svarsprocenten för föreningsmedlemmarna var 48 (57 av 119), medan kökarborna svarade aningen mindre (76 av 219), d.v.s. 35%. I båda grupperna blev urvalet ganska subjektivt. Först behandlas här svaren från medlemmarna i Franciskus-Sällskapet.

Av de medlemmar i Francis-

kus-Sällskapet som inte svarat, fanns sannolikt sådana som inte besökt festen på Kökar och därför inte visat intresse för undersökningen. Av de 57 som svarat hade endast 14 personer aldrig varit på en kökarfest medan 39 % hade varit med på flera fester. Genom undersökningen ville Ulla-Lena utröna vilka orsaker som låg till grund för deltagande i festen. Majoriteten av svaren visade på intresse för ekumenik som en huvudsaklig orsak. Många var intresserade av att möta kristna från andra kyrkor och samfund. Många ansåg sig också vara mera ekumeniskt sinnade än medlemmar från det egna samfundet i allmänhet. Speciellt frågan om en obegränsad nattvardsgemenskap visade på ett ekumeniskt sinnelag: i 46 av 57 avgivna svar (80%) var svaret ett obetingat ja. Man såg fram mot ett gemensamt nattvardsbord. Även intresset för personen Franciskus av Assisi var en viktig orsak till engagemanget.

Vad fick dej att resa till Kökar? Respondenterna angav i lika

hög grad Kökar som intressant resmål som de andliga och ekumeniska värdena. Många nämnde också vikten av Kökar som vallfartsort och den andliga inspiration och feststämning som dagarna ger. Som positiva inslag i festen uppgav många det sätt på vilket historien blev levandegjord. Man nämner också gemenskapen med andra kristna, den ekumeniska öppenheten, den andliga välgång och kökarbornas vänlighet. Bland de negativa faktorerna nämnde några trängseln under festen, det långa programmet, övernattningssvårigheterna, tidsbristen och de långa resorna – allt sådant som är svårt att helt undvika i samband med festen. På frågan om frikyrkornas medverkan var många av sällskapets medlemmar ganska tveksamma. Flera av respondenterna tyckte att man först borde koncentrera sig på att huvudkyrkorna (underförstått den lutherska och den katolska kyrkan) borde närma sig varandra. 91% av svaren gav ett obetingat stöd för en årligen återkommande fest. Ulla-Lena sammanfattar: ”Kökar har blivit en vallfartsort för sällskapets medlemmar. På ruinerna av det gamla franciskanklostret ser man en ny kristen gemenskap byggas upp.

Själva platsen Kökar har en känslomässig betydelse för många deltagare. Allt tyder på att franciskusdagen i Kökar också i fortsättningen kommer att stödas av Franciskus-sällskapet”. Så har det ju de facto blivit.

Den andra delen av undersökningen – den som riktades till kökarborna, blev trots goda utgångsmöjligheter, enligt Ulla-Lenas analys, ganska problematisk. Alla mantals-skrivna personer på Kökar över 13 år fick en tvåsidig enkät, utsänd två dagar före franciskusfesten år 1982, då intresset förväntades vara stort. Svarsprocenten blev klen, bara 35%. Orsakerna kan enligt Ulla-Lenas förmenande vara många och på grund av den låga svarsprocenten var resultatet inte speciellt tillförlitligt. Av de svarande utgjorde personer över 65 år hela 45%. 36% av de svarande (27 av 76) hade deltagit i alla fester medan 8 svarande inte hade deltagit i någon enda fest.

Av de som deltog i den första festen år 1979 var intrycket överväldigande positivt. 64% (49 av 76) berättade om sin positiva attityd. På frågor som gällde programupplägget, uppskattade kökarborna spe-

ciellt de programpunkter där de själva var engagerade eller som annars har direkt anknytning till Kökar. Slutsatsen för många blev trots allt: kökarborna får vara alltför litet med. Av stor betydelse för många var vitaliseringen av den historiska traditionen på Kökar. Kökars historia, ökad samhörighet bland befolkningen i Kökar, hembygdskänslan var sådana faktorer som man ser som goda följdforeteelser till franciskusfesten. Trots att många kökarbor ställt upp i talkoarbeten under festen, är det förvånansvärt många som inte ser detta som ett uppsving för församlingslivet. Som negativa aspekter i festerna ser många det faktum att man upplevt att kökarborna själva hamnat i skymundan under festerna och uppfattningen att det katolska inslaget fått för mycken plats. Det är huvudsakligen bland de äldre som motståndet mot det katolska kommit till synes, kanske uttryck för en gammaluthersk syn och möjligen reminiscenser från avigsidor från kloster-tiden. Också bland kökarborna fanns en stark vilja att fortsätta festtraditionerna. 67% svarade ja på den frågan, trots att man upplevde att festen svällt ut och blivit arbetsdryg. Ulla-Lena avslutar sin analys av

enkätmaterialet genom att konstatera i anledning av festens framgång:” Inom sin kyrkliga ram lyckas den integrera flera disparata element som i normala fall inte brukar samsas inom en kyrklig-religiös ram. På Hamnö visar det sig vara lätt att kombinera den religiösa och den historiska aspekten, detta tack vare friluftsfesten som gör det möjligt att variera programmet och föra in nya element.”

Så lång Ulla-Lenas undersökning. Resultatet visar att festen har en stor betydelse också för kökarborna. Alla de element som kan sammanföra under festdagarna ger möjligheter att vitalisera både församlingslivet i Kökar och hembygdskänslan bland kökarborna. Allt detta är viktigt att minnas när vi denna sommar firar stort 40-årsjubileum i Franciskus’ tecken.

Sammanställningen gjord av
Stefan Djupsjöbacka

Du Gud,
som i din glädje
skapar örnar, valar,
björnar, bi,
maskar och maneter,
kvasarer och planeter,
supernovors glans
och svarta håls mysterier:
Djupt i havet,
högt i himlen,
på jordens svala skorpa
och i kalla rymden:
Du bor inte i hus
som människohand har byggt.
Men är nära i varje minsta bit
som du har skapat!

Gud,
du öser ur tillvarons
ofantliga hav
ett överflöd av
former och färger.
Genom
tider och rymder
blåser du helig Ande,
böljande ljus och liv
över ödedjupets mörker.

Jesus,
du kommer oss nära.
Bär i din kropp
vår nöd,
vår död.
Bär våra liv
som en Noas ark
över syndaflodens djup.

Heliga Ande,
du ljus och liv,
du tröst och kraft.
Och livet porlande källa,
levande vatten i vårt inre,
himlahorisont i varje hjärta:
öppna våra sinnen
för din nåd
och för varandra.

Det som fö

Fredag 5 juli

- 19 Vernissage
Kjell Ekström målningar
Församlingshemmet
- 20 Invigning med psalmsångs-
konsert och andakt
Peter Karlsson,
Katarina Gäddnäs,
KökarRöster,
Philip Hällund m fl
Kökar kyrka
- 21 Kvällsté
Församlingshemmet

Lördag 6 juli

- 09 Pilgrimsmässa
Maria Widén, Kökar
- 10-11:30 "Det som fö
Teologisk förmidda
från olika trossam
Moderator: Yvonne
Kökar kyrka
- 11:30 Middagsbön, me
gregoriansk sång
Henrika Lax, Kökar
- 12 Lunchsoppa, Försam
- 14 Utomhusteater: Br
Broge Wiléns drama
Valdemar Nymans ro
Arr: Kökar hembygd
- 16 Årsmöte föreningar
Församlingshemmet
- 16 Guidade turer på H
Samling vid försam
- 19 Hamnös historia,
fil dr Kenneth Gus
Kökar kyrka
- 20 Konsert med vokal
Kökar kyrka
- 21 Taijэндakt
Kökar kyrka
- 21 Kvällsté
Församlingshemmet

www.franciskus.ax

Franciskus i Raumo

Förutom kökarfesten har en ny mötesplats för franciskusvännerna blivit aktuell. Det är nu andra gången man i Raumo ordnar franciskusdagar under ett veckoslut i närhet till den helige Franciskus dag den 4.10. Det är önskvärt att så många medlemmar som möjligt kan delta, inte enbart under sommarens kökardagar utan också på hösten vid dagarna i Raumo. Här nedan följer Franciskusdagarnas program i Raumo.

Lördagen den 05.10.2019

17.00 - 18.30 Pauli Annala håller föredrag över temat ”De tidiga franciskanernas livsstil”. Efterföljande diskussion.

45 minuters paus

19.15 Vesper med musik

Söndagen den 06.10.2019

10.00 luthersk mässa med predikan av ofm.conv. Emanuele Rimoli

Kyrkkaffe i församlingshemmet

12.30 katolsk mässa. Celebrant Emanuele Rimoli

Efter avslutad mässa lunch i församlingshemmet (pris 10 euro)

Övernattning på Meriristi (pris 18 euro), andra övernattningsmöjligheter på hotellen Vanha Rauma, Raumanlinna, Kalliohovi, Scandic samt på Poroholma campingområde.

Kassören informerar

Medlemsavgiften för år 2019 är 20 euro per person. Rekommenderar att referensnummer används då medlemsavgiften betalas med bifogad faktura.

För den som vill bli ständig medlem är avgiften 200 euro. Efter att den summan har blivit betald debiteras ingen årlig avgift.

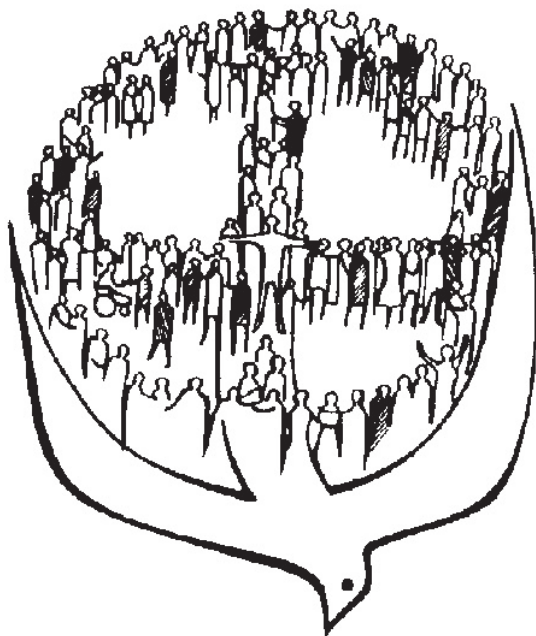
Observera kontonummer för medlemsavgiften.

IBAN: FI06 5561 0420 0226 91

BIC: OKOYFIHH

Genom att betala medlemsavgiften försäkrar man att medlemskapet fortsätter. Om medlemsavgiften är obetald 2 år avbryts medlemskapet.

Tage Olander kassör (040-7168926)

Om Kvinnobanken

Kvinnobanken är en gemenskap och en fond för att stöda kvinnors företagande och utkomst i u-länderna. Kvinnobanken grundades i maj 2007 som ett samarbetsprojekt inom ramen för Kyrkans Utlandshjälp. Sedan några år tillbaka har Franciskus-Sällskapet i Finland gått in för att vara med och stöda Kvinnobanken. I praktiken går arbetet ut på att samla in medel för ge kvinnor möjligheter till yrkesutbildning. Kvinnobanken har aktiva lokalgrupper på många orter i Finland. Man ordnar evenemang och verksamhet genom frivilligverksamhet.

Vad är Kvinnobanken?

Kvinnobanken är ett volontärnätverk som vill förbättra u-landskvinnornas ställning genom att samla in donationer för att utveckla kvinnornas egenföretagande och yrkes- och företagartutbildningar. Kyrkans Utlandshjälp förvaltar Kvinnobankens medel och genomför projekten i u-länderna.

Drömmen för många kvinnor i u-länderna

Allt fler u-landskvinnor har fått möjlighet att resa sig ur fattigdomen, allt fler familjer har fått bröd på bordet, allt fler byar

mår bättre och människor runt om världen har anslutit sig till att förverkliga denna dröm. Kvinnobanken stöder u-landskvinnornas företagande och deras strävan till egen utkomst i enlighet med principerna för hållbar utveckling.

Målet för Kvinnobanken är att stöda kvinnornas företagande i u-länderna för att övervinna fattigdomen både i Afrika och i de andra världsdelarna. I synnerhet i u-länderna är kvinnorna och flickorna en outnyttjad resurs när det gäller att utveckla samhället.

I många internationella sammanhang har man konstaterat att en förbättring av kvinnornas utkomstmöjligheter, hör till de viktigaste metoderna att avskaffa fattigdomen. Kvinnorna är ofta de allra fattigaste av de fattiga. Det är viktigt att förbättra kvinnornas ställning och utkomst, om man vill avskaffa fattigdomen och förbättra levnadsstandarden. Genom att på ett hållbart sätt stöda kvinnor stöder du familjen och ofta hela bygemenskapen. När kvinnornas utkomst förbättras ökar det hela familjens inkomster. I många projekt har också männen sin egen roll.

Hoppfullt om miljöångest och hopp

Vad är miljöångest, hur uppkommer den, hur tar den sig uttryck och hur kan man bearbeta den? Finns det hopp för vår jord, eller håller vi på att gå under? I sin senaste bok *Päin helvettiä? Ympäristöahdistus ja toivo* (Kirjapaja 2017) behandlar Panu Pihkala fenomenet miljöångest på ett mångsidigt sätt. Pihkala är teolog och miljöforskare, knuten till teologiska fakulteten vid Helsingfors universitet. Litteraturen om miljöfrågorna har hittills inte behandlat hur miljökrisen inverkar på människors psykiska välbefinnande. Boken fyller därmed en lucka och bidrar med nya perspektiv. Termen miljöångest innefattar både lindriga former såsom rastlöshet och nedstämdhet, och allvarigare tillstånd, t.ex. depression och psyko-fysiska tillstånd som sömnstörningar. Det är svårt att bevisa sambandet mellan miljöångest och hälsa, men enligt Pihkala finns det forskning som visar på ett sådant samband. Därför är det viktigt att både bejaka och belysa fenomenet, och att försöka hantera det. Bokens andra del

handlar om hopp. Där är det särskilt två saker Pihkala lyfter fram: *Mielen vuodenajat* - ”sinnets årstider” - och *kahden tason näkökyky* - ”förmågan att se olika aspekter”. Med sinnets årstider menar han erfarenheten att man ibland orkar se ljusare på situationen medan man andra tider har svårare att orka. Den erfarenheten påminner om att det alltid kan komma andra tider, bättre tider. Man ska inte kräva av sig själv att man alltid kan vara glad och hoppfull, men man ska inte heller ständigt vara dyster. Gåvan och förmågan att se olika aspekter handlar igen om att kunna märka att det hela tiden sker både gott och ont i världen. Det finns risk att man kantrar över åt båda hållen: att man faller i en handlingsförlamande depression och ser bara det som är negativt eller att man tvärtom vägrar se det negativa och ser överoptimistiskt på situationen.

Både avsnittet om miljöångest och avsnittet om hopp innehåller resonemang och tankegångar som bygger på forskning i olika discipliner. Som

viktigt komplement till det finns exempel, förslag och inspiration för hur man kan hantera miljöångest och stärka hopp. Pihkala refererar många olika sätt, t.ex. olika coping-strategier, kamratstöd, konst, ritualer.

I en epilög behandlar Pihkala miljöångest och hopp i relation till kristen tro. Det är ett intressant kapitel som innehåller både traditionell luthersk tro och nya perspektiv. Till de förra hör t.ex. korsets teologi som ger mod att se situationen som den är, och tröst och kraft i försoningen och nåden. Korsets teologi är rätt förstådd en hjälp att uthärda ambivalensen i att människan samtidigt är både god och ond. Nåden ger handlingskraft som skyddar mot att sjunka in i handlings-förlamning på grund av insikt om den egna bristfälligheten. Ett nytt perspektiv som Pihkala bjuder på är den amerikanska teologen Steven Chases tillämpning av Johannes av Korsets själens dunkla natt. Chase tolkar jordens situation i dag som en "planetens dunkla natt". Trots att natten kan vara fruktansvärd måste man vandra vidare. Han uppmuntrar alla kristna att lita på att Gud är med, även då man inte erfar Guds närhet på något sätt.

Panu Pihkalas bok är mångsidig och läsarvänligt skriven. Miljöångesten är ett komplicerat men viktigt tema. Boken ger en god överblick över fenomenet och forskningen kring det. Genom att vidkännas ångesten i dess olika former kan man hantera den. Det hjälper en att se hoppfullare på framtiden.

Yvonne Terlinden

Franciskus och sultanen

År 2019 firas 800-årsminnet av mötet mellan Franciskus och sultanen av Egypten, som har setts som en milstolpe i dialogen mellan kristna och muslimer. ”Ge inte efter för våld, särskilt inte under religiösa förevändningar, utan främja freden och dialogen”, skriver påven Franciskus i ett brev till kardinal Leonardi Sandri, som är hans utsände till 800-årsfirandet av mötet mellan helige Franciskus av Assisi och sultanen Al-Malik Al-Kamil.

Den 28 februari 2019 avfattade påven Franciskus detta brev, skrivet på latin, till kardinal Leonardo Sandri, prefekt för Kongregationen för de orientaliska kyrkorna. Denna kardinal är påvens särskilda utsända till 800-årsfirandet av mötet mellan helige Franciskus av Assisi och sultanen Al-Malik Al-Kamel.

Traditionen berättar att Franciskus och hans följeslagare som en av sina huvuduppgifter såg stiftandet av fred mellan människor som stod i konflikt med varandra. Många gånger grep Franciskus in för att medla mellan stridande parter.

Han avrådde också påven Honorius III att inte företa ett planerat korståg mot sultanen Al-Malik-al-Kamil av Egypten, men när påven inte ville lyssna till Franciskus' vädjan, beslöt Franciskus att åka med. Detta skedde år 1219. Han förebrådde korsfararna och de påvliga trupperna för deras grymhet under striderna. Hans fredssträvanden lyckades slutligen så väl, att lyckades få till stånd ett möte med sultanen. Franciskus tog med sig broder Illuminatio och de passerade korsfararnas egna linjer för att bege sig obeväpnade och hoppfulla in mot de saracenska områdena. De två franciskanerbröderna visste att sultanen, som var känd för att uttala sig satiriskt och utmanande, hade erbjudit sig att köpa dessa godtrogna kristnas huvuden för en gulddukat stycket. De två bröderna gav sig trosskyldigt in mot de islamistiska gränserna fullt medvetna om att martyrdöden kunde vara ett sannolikt öde för dem: Det berättas att Franciskus uppmuntrat sin följeslagare med orden: ”Kasta din fruktan på Gud, han skall beskydda dig.”

Hur de kom fram med livet i behåll är ett under. Franciskus ville bli förd inför sultanen och ropade: "Soldan, soldan" för att uttrycka sin önskan. De muslimska soldaterna grep de två franciskanerna och förde dem inför sultanen. Den arabiska kulturen var i många hänseende mera tolerant och spirituellt än den kristna, europeiska. Sultanen såg dessutom en möjlighet att roa sig på de två kristna dårarnas bekostnad. När den ödmjuka kristendomen mötte det toleranta islam, hände något märkligt. Franciskanerna bugade respektfullt för sultanen och Malik-al-Kamil i sin tur bugade sig uppriktigt för den kristna tapperheten. Det berättas att Franciskus naturliga charm och öppenhet imponerade på sultanen. De två diskuterade en lång stund i stor öppenhet, respekt och tolerans. Sultanen befälde sina män att de två gästerna skulle beredas alla tänkbara bekvämligheter tills sultanen skulle kunna återuppta diskussionerna med sina nyfunna vänner.

Nästa gång sultanen skulle återuppta samtalet med Franciskus, skuule det äga rum i skaran av en större samling muslimer. Sultanen ville roa sig på Franciskus bekostnad och bredde mitt i rummet ut en

stor matta med mönster gjort av en massa kors. Han hade gillrat en fälla: antingen skulle Franciskus trampa på mattan och förolämpa sin Gud eller så skulle han förolämpa sultanen genom att vägra gå på mattan. När Franciskus steg in i rummen insåg han genast situationen och gick raka vägen över mattan fram till sultanens tron. Då sade sultanen: "Ser du inte vad har du har gjort? Du har trampat din religions viktigaste symbol under dina fötter." "Herre", svarade Franciskus, "det stod tre kors på Golgata, ett var världens Frälsares, de andra var de två rövarnas. Vårt är det sanna korset, och därför kan jag inte förstå annat än att era...". Detta svar överrumplade totalt sultanen, eftersom Saladdin hade erövrat det Sanna Korset år 1187, och han bad Franciskus att för alltid stanna vid hans hov. "Det skall jag med glädje göra", svarade han, "om du och ditt folk accepterar kristendomen".

Även om detta naturligtvis inte blev fallet, gav han ändå Franciskus tillstånd att under flera dagar predika för de muslimska soldaterna. Sultanen tillförsäkrade honom fritt avtåg från lägret och tillträde till de av muslimerna erövrade

orterna i det heliga landet. När Franciskus såg att korsriddarna efter sin seger mot saracenerna i sitt segerrus plundrade, hänsynslöst högg ner sina motståndare, våldtog och vadade i de odöptas blod, lämnade han i sorg det kristna läget. Han återvände hem och hans eget korståg hade inte gett någon annan vinst än tillåtelsen för honom att besöka de heliga orterna. Ernest Raymond skriver i sin franciskusbiografi: "Vad Islam beträffar, hade Franciskus' budskap varit en skrift i lösan sand. Han hade

satt sina fotspår i Damiettes ökensand, men korstågshärens första framstöt hade utplånat dem".

Påven säger i sitt brev: "På den tiden, då många reste tungt beväpnade, påminde helige Franciskus om att den kristna reser endast beväpnad med sin ödmjuka tro och konkreta kärlek. Mildheten är viktig: om vi lever i världen på Guds vis, blir vi kanaler för Hans närvaro; om inte, bär vi inte frukt".

Stefan Djupsjöbacka

